

До 75 – річчя від дня народження
Товстухи Євгена Степановича

Товстуха Євген Степанович народився 7 жовтня 1934 року в селі Макіївка Носівського району Чернігівської області. Закінчив Київський медичний інститут у 1959 році. Лікарявав у м. Гощі Рівненської області, м. Козельці Чернігівської області. Останні 40 років живе і працює лікарем-фітотерапевтом в м. Яготині Київської області. Загальний стаж лікарської праці понад 50 років. За півстоліття особисто надав допомогу понад 200 тисячам недужих. У 1990 р. під егідою НДІ фармакології і токсикології (тодішній директор, провідний учений фармаколог України проф. Чекман І.С.) вперше у світовій практиці (офіційно) створений ним "Фітоцентр" – амбулаторна установа для надання лікувальної та профілактичної допомоги хворим засобами лікарських рослин.

В минулому Є.С. Товстуха переслідувався органами КДБ (майор Кринов В.О., м. Чернігів та підполковник Терещенко В.В., м. Яготин) за патріотичну діяльність та престиж української народної медицини, яку система розглядала як "прояв українського буржуазного націоналізму". Його літературні його твори не друкувалися понад 20 років, про наукові навіть не могло бути й мови.

Вагомим науковим потенціалом та щоденною діяльністю практичного лікаря Є.С. Товстуха переконливо доводить, що фітотерапія належить до універсальних лікувальних засобів живої природи. Як вчений, він розглядає фітотерапію нашої землі (праукраїнців та українців), як етнічний та спадкоємний наріжний камінь лікувальних засобів, що сягають джерел сивочолих тисячоліть (Трипільська цивілізація, Черняхівська культура, Київська Русь, козацький ренесанс тощо).

Правічний наш етнос не зник безслідно, не розвіявся як дим, а зберігся й ущільнився від розпорошення, завдячуючи глибинному звичаєвому праву, науці і культурі далеких та близьких спадкоємних поколінь, носіїв інтелектуального, культурного і генетичного коду, переконливо доводить Є.С. Товстуха.

Стародавня, давня і сучасна медицина праукраїнців та українців, наріжним каменем якої виступає і формується фітоетнологія та фітотерапія, постає в його працях комплексним потоком профілактики, лікування, динамічним рухом та оптиміс-

тичним духом минулого, сучасного і майбутнього способу життя і буття мешканців планети Земля.

Робота "Фітоцентру", яким керує Євген Степанович, здійснюється за такими основними напрямками: лікувально-профілактична, науково-видавнича, природоохоронна.

Спільно з НДІ нейрохірургії та кафедрою вірусології академії післядипломної підготовки ім. Шупика Є.С. Товстуха здійснює прорив у лікуванні та реабілітації хворих засобами фітотерапії як нейрохірургічних недуг, так і повернення до активного дозгодіття пацієнтів з пирозами печінки, а також з гепатитами А, В і С. Ним розроблені, удосконалюються та впроваджуються в життя оригінальні і надійні засоби лікування з допомогою численних лікарських рослин України. Впродовж півстоліття Є.С. Товстуха опублікував понад 20 тисяч окремих рецептів фітотерапевтичного профілю для лікування застудних недуг, свіжих і гнійних ран, захворювань серця, нирок, шкіри, алергічних станів, опорно-рухового апарату, зв'язування і виведення радіонуклідів, солей важких металів, гербіцидів та пестицидів, відновлення імунного потенціалу людського організму тощо. І всі ці розробки виключно на основі власного клінічного досвіду. Ним розроблені фармстатті, проведені доклінічні та клінічні дослідження 4-х фітотерапевтичних препаратів: "Уровіт", "Гемостим", "Бронховітол", "Гастроспастин".

Клінічні дослідження показали високу лікувальну ефективність оригінальних авторських фітотерапевтичних препаратів.

Товстуха Є.С. розробив рецептуру 12 біодобавок з вітчизняних лікарських рослин, досліджених Інститутом екогігієни ім. Л.І. Медведя, які затверджені МОЗ України, і узгоджені РТУ під грифом "Новітні оздоровчі набори". Запатентовані і досліджені 6 лікувально-оздоровчих бальзамів-напоїв на основі вітчизняних цілющих рослин. Всього автором запатентовано 25 лікарських препаратів за останні 15 років.

Товстухою Є.С. піднятий загублений пласт високої наукової культури українців, реконструйовано понад 10 тисяч рецептів і впроваджено по-справжньому з високою патріотичною та новітньою науковою гід-

ністю в особисту лікувальну практику для лікування таких недуг як ниркові захворювання, гепатити А, В, С, захворювання крові, застудні недуги, обмінні поліартрити, жіноча і чоловіча неплідність тощо. Він доводить власним п'ятдесятирічним лікарським досвідом, що українська традиційна фітотерапія, фітоетнологія і народна медицина є універсальною, давньою і найсучаснішою наукою відновлення здоров'я і продовження активного дозволіття.

Є.С. Товстуха працював з 1986-го року в зоні ЧАЕС і врятував десятки і сотні вражених радіонуклідами. Оpubлікував і працю "Фітотерапевтичні засоби проти радіації" у 1992 р.

Як клініцист і вчений Товстуха Є.С. відомий в Інтернеті і серед країн Європи, Азії, Америки, СНД. Ефективність його новітніх розробок створила йому авторитет світового спеціаліста в галузі української народної медицини і фітотерапії. 300-сторінкова книга відгуків про автора і вдячність недужих засвідчує успіхи вченого у важливості його щоденної наполегливої і найнеобхіднішої праці для людей. Серед 20 опублікованих монографій Євгена Степановича: Фітотерапевтичні засоби проти радіації (1992), Раджу ліки перевірені тисячоліттями (1993), Українська народна медицина (1994), Аптека на горі (2000), Фітоетнологія українців (2002), Новітня фітотерапія. Видання 4-те. Доповнене і перероблене (2002) та ін.

Колективом "Фітоцентру" освоєно три лікарські городи і 4 га рільної землі, де створено заповідник лікарських рослин, які зникають у дикій природі: первоцвіт і горичвіт весняні, родовик лікарський, сичюха блакитна, парило звичайне, материнка звичайна тощо. Є.С. Товстухою заповідник перетворений для науково-практичного і педагогічного використання. На його базі здійснюються екскурсійно-польові практичні заняття студентів Національного фармацевтичного університету (м. Харків).

Відомий український вчений-фармаколог проф. Чекман І.С. у своїй праці "Клінічна фітотерапія" (Київ, 2003 р.) посилається на науковий авторитет Є.С. Товстухи і наводить численні його рецепти.

Є.С. Товстуха цілісний як науковець, закоданий у рослинний світ і людей. Він вчений, письменник, поет, народознавець, художник. Без його відкриттів і досягнень була б збіднена широка і давня інтелектуальна, наукова і високодуховна українська сутність, яку він, рятуючи тіло і душу, підносить до світових цивілізаційних досягнень, гордиться своєю наукою, працею і своїм національним походженням.

Ноосфера – сфера розуму Є.С. Товстухи, органічна і незвіддільна від історії українського народу, його фітотерапії і фітоетнології здорового і самобутнього життя праукраїнців і українців, в якій він – фундаментальний дослідник і популяризатор. Численні його фільми, виступи по радіо, у пресі засвідчують величезну популярність автора і прагнення людей спілкуватись з ним як з лікарем, мудрецем, порадиником молодих і літніх.

З літературних творів автором опубліковано сім збірок прози і шість – поезії. Біографічні твори про композиторів М.В. Лисенка та К.Г. Стеценка – це правдива розповідь про тернисті шляхи української класичної музики минулого. Оповідання про медпрацівників звеличують улюблений фах. Його герої схиляються перед подвижницькою силою людини, її душевним благородством, освіченістю, засуджують черствість та анемічність думки і схиляються перед справжнім покликанням людини – допомагати в горі і біді, притаманним українському народові з правіків.

У поезії автор ніжно-ліричний, турботливо-пестливий до краси рідної природи і зачарованого світу землі. Та доля не була ні до нього, ні до його народу лагідною та щирою. Глибокі і тяжкі роздуми, болі та нещастя власного народу постають високохудожньо у мініатюрних поезіях Є.С. Товстухи.

Як художник він створив понад 250 полотен рідної природи, продовжуючи славні традиції свого вчителя – народного художника України В.І. Забашти. Образотворчим полотнам Є.С. Товстухи притаманний тонкий ліризм, проникливе зображення неповторного колориту мінливої і особливої у вишуканих барвах рідної землі.

Щиросердечно вітаємо Євгена Степановича із славним ювілеєм! Зичимо доброго здоров'я на довгі роки, подальшої творчої наснаги і плідної роботи в усіх напрямках його діяльності на благо людей.

Ректорат приватного вищого навчального закладу "Київський медичний університет УАНМ",

Редколегія журналу "Фітотерапія. Часопис",

Всеукраїнська громадська організація з народної і нетрадиційної медицини України".